

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput IX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

tratu è cubiculo exegerat, eum salientem à tergo super humeros unius ex conviviis : inde in mensam, intactu poculis & vasis appostis; mox in sublimiora loca, tanta celeritate, ut instar sciuri vel felis Indici, de quibus Iulius Casar Scaliger scribit, volare videretur. Addit. Multos in ea fuisse opinionem, præstigiis & fascinationibus oculos hominum eum perstringere; sed sibi de ea re nil certi compertum; nec putare id in ejus potestate, quamvis voluisset, fuisse. Similem pernositatem Habidem filium Gargoris Regis Curetum habuisse Iustinus l. 44. testatur.

C A P U T IX.

& ultimum.

DE ANIMA RATIONALI,
INPRIMIS VERO DE
MEMORIA.

Anima rationalis forma est hominis, per hanc in suo constituitur esse, ab aliisque distinguitur speciebus. Duplex illius facultas, Intellectus & Voluntas, interpret sermocinatrix utriusque data. De illis vix aliquid dicendum venit. Nam, quamvis infinita fere habeant, si inventiones varias, virtutes, consultationes, linguas, scribendi modos, & alia consideres: tamen illa hisce si adjunxeris, *quædam* summum committeretur vitium. Hinc factum, ut cum de affectibus in Ethicis commodius tractari possit, hic eos omiserimus. Vnum tantum addo de Memoria, Excellentem nempe fuisse in quibusdam. Esdras sacerdos universam Ebræorum doctrinam memoria tenebat. Cyrus & Scipio cunctorum militum in exercitu nomina tenebant. Carnides in Græcia quæ quis exegisset volumina in Bibliothecis, legentis modo repræsentabat. *Plin.* Michridates duarum & viginti gentium calluit linguas. *Gellius.* Iulius Cæsar eodem tempore quaternas dictabat Epistolas; *Plinius* dicere,

citare, legere, & audire eum consuevisse affirmat. Themistocles tantæ fuit memoriæ, ut Simonidi artem memoriæ offerenti, oblivionis se malle diceret; meminisse se quæ nollet, oblivisci non posse quæ vellet, adjiciens. *Cic. l. 2. de Finib.* Seneca duo millia nominum recitata, quo ordine dicta erant referebat; ducentos versus recitabat ab ultimo incipiens. Portius Latro, quæ dicturus erat ediscendi causa nunquam relegebat. Edidicerat enim quum scriberet: dicebat ita, ut in nullo unquam verbo memoria eum deciperet. Clemens VI. Pontifex, illorum quæ vel semel perlegisset oblivisci non potuit; & quod magis mirum, ex vehementi capitis vulnere, tantum boni obtinuisse dicitur. *Petrarcha de Memoria.* Franciscus Cardulus Narniensis vir literatus (Verba sunt *Leandri Alberti in descriptione Umbria*) memoriter recitare poterat duas paginas integras, quas legentem tertium audivisset, eo quo lectæ sunt ordine, aut etiamsi mallet retrogrado. Idem de Iohanne pico Franciscus refert, & de Antonio Ravennate *Sabellicus l. 10. cap. 9.* Nil interim dicam de Petro Comestore Trecensi Presbytero, qui sacræ scripturæ autoritate in suis scriptis & Concionibus tam expedite usus est, atque si eam in ventriculum memoriæ ingestam, concoxisset. *Trithemius.* vel de Corsico quodam juvene qui ad triginta sex millia nominum, eo quo recitata erant ordine, absque cunctatione recensere potuit. *Muretus l. 3. Variar. lect.* Quanta in his erat memoriæ excellentia, tanta in aliis vilitas, sive morbo sive prava ab ortu constitutione. Messala Corvinus nominis sui oblitus est. Franciscus Barbatus literarum Græcarum Athenis vir eruditissimus, cum icium lapidis capite excipisset, cætera omnia tenacissima memoria retinens, literarum tantummodo, quibus præcipue inserviebat, oblitus est. *Valer. l. 1. cap. 8.* Clusius Sabinus tam frigida extitit memoriæ, ut illi modo Vlyssis, modo Achillis, modo Priami excideret nomen. *Seneca in Epistol.* Atticus Herodis Sophistæ filius ne Elementorum quidem perdiscere poterat nomina.

H
 numerum tranſce
 rum quod de
 fert. Eum, an
 moriam debilitat
 torum, dum ing
 in languote hoc
 nium quod ſpecta
 der. Et mirum
 eos, qui pro ſi
 miſtocles non ta
 tuit. Logicæ ne
 dam, qui alias
 Huarus author
 Drufi Philologi
 ur à decimo g
 quo mortuus eſt
 & alia exquiſite
 pon. in n. 7. P
 humani nequit
 ticæ, marini
 mazo mirabiles
 ſtitutio, & alia
 ne recte ſunt
 tatem, propo
 comprehendit n
 pietates occult
 aſylum. Siſtan
 cere ut ſiſtam
 nere animis er
 naturalis hiſto
 juvenutem in
 ſubveniretur.
 dam ex alioru
 ra requiri oſt
 turæ fecundita
 ria ut omnia
 las. Si tamen
 lexero, & ta

terat nomina. Thracés numerando quaternarium numerum transcendere nequiveré. At maxime mirum quod de Theodoro Beza *Thuan. l. 134.* refert. Eum, antequam moreretur, presentium memoriam debilitata nempe mente amisisse, prateritorum, dum ingenio valebat impressam, servasse; in languore hoc per biennium permanisse. Ingenium quod spectat, à certo id temperamento pendet. Et mirum est, stupidos sæpe in multis esse eos, qui pro sapientibus in aliis habentur. Themistocles non tam capere quam rapere consilia potuit. Logicæ nequivisse addiscere præcepta quendam, qui alias citissime apprehendit disciplinas, Huartus author est. De excellentia si dicendum, Iani Drusi Philologi clarissimi filio tam excellens erat, ut à decimo quinto ætatis anno ad vigesimum, quo mortuus est, commentarios in Proverbia, & alia exquisitè scripserit. *Drus. in præf. paralipon. in n. 7.* Plurima tamen sunt ad quæ ingenii humani nequit pertingere acumen. Vires magneticæ, marini refluxus, humorum in corpore humano mirabiles effectus, caloris ipsius nativi constitutio, & alia multa, multos exercuere, à nemine rectè sunt cognita. D E U M, propter nobilitatem, propter ignobilitatem materiam primam comprehendi non posse vulgaris est sententia. Proprietates occultæ laxum nimis ignorantia nostræ asylum. Sistant itaque & ego hic gradum; & certe ut sistam intentio monet. Iucundissima ponere animis erat, ut & Adolescentum mentibus naturalis historiae amor infereretur, & illis qui juventutem nobilem etiam privatim instruunt, subveniretur. Multa dubia inferi, causas quorundam ex aliorum mente dedi, ut scrutinium naturæ requiri ostenderem. Multa, quæ omisi, naturæ fecunditas fecit. Tam late sua spargit pomæria ut omnia recensere, ultra virium sit uncio las. Si tamen ista quæ jam dantur placere intellexero, & tantum ingenii ac occasionis suppetierit,

498 ADMIRAND. HOMIN.
rit, ero in eo, ut Enchiridion Historiæ Naturalis,
in quo natura tam ligata quam libera produci pote-
rit, habeatur. Scrutinium, in An sit, & quare sit,
inquirens, aliis relinquo. Sed de his supremus ip-
se videbit, cui Laus & gloria in sempiterna se-
cula. AMEN.

F I N I S.

Ad Nob

JOANNE

de suis

F Omnes venen.
Aguas peren-
Ero salubres, f
Scaturiebat Vir
Sophiam vetus
Hac illa Virgo;
Pudica, pulcra,
Magistra verit.
Humanitatis u
Et architecta lit
Analphabeto in
Regina, regni
Audruit; inq
Libidinosi not.
Ut inter ignes a
Suisque lucem
Polita Virtus h
Doctrina simple
Hac claruere m
Drvinus orbis
Insepe gentis
Et qui Magist
Ortus Stagira
Cui comparari
Pois erudition
Ætati beati ten
Successit ar